19 Jaar, No. 148. -- 's HERTOGENBOSCH. -- Donderdag 16 December 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad. . *f* 12.
Franco per post. » 14.

(*Verschijnende driemalen in de week:* Dingsdag, Donderdag *en* Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 *cents de regel.*
behalve 35 *cents zegel.*

Wij eindigen heden onze beschouwingen over de bepalingen van het voorgestelde wetboek van Strafregt, in zoo ver het de godsdienst en hare bedienaren betreft en hebben dus nog een oog te slaan op art. 3 van titel VII van gemeld wetboek, luidende:

» De bedienaar van de godsdienst, die in strijd met de bepaling van art. 136 van het Burgerlijk Wetboek heeft gehandeld, wordt met geldboete van vijf en twintig tot twee honderd gulden en bij herhaling, met correctionnele gevangenisstraf van ten langste een jaar gestraft."

Wanneer wij den tekst van dit artikel vergelijken met den tekst van art. 136 van het burgerlijk wetboek, dan hebben wij al zelden iets ongerijmders, ja iets kinderachtigers aangetroffen. Doch vermelden wij eerst den tekst van dat art. 136:

» Geene godsdienstige plegtigheden zullen vermogen plaats te hebben, voor dat de partijen aan den bedienaar van hunnen eeredienst zullen hebben doen blijken, dat het huwelijk ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand is voltrokken."

De wetgever, dien men in dit opzigt wel een weinig gezond verstand had mogen toewenschen, heeft hier op de erbarmelijkste wijze zijn eigen stelsel verzaakt, zich zelven op de belagchelijkste wijze tegengesproken.

Art. 136 spreekt van godsdienstige plegtigheid. Geene *plegtigheid* kan plaats hebben dan in het openbaar en wel, volgens art. 2 van de IV titel, van het strafwetboek, zoo als het voorgesteld is en reeds door ons aangehaald en beoordeeld, in daartoe *door de regering ingewilligde of erkende gebouwen of besloten plaatsen.*

Maar wat wil het Strafwetboek, dat toonbeeld van Nederlandschen zin, (niets men veronderstelle, dat de Nederlandsche Cicero ook de Nederlandsche zin vertegenwoordige, wat wij, althans, niet toestemmen, daar wij al zeer weinig meer *on*-nederlandsche mannen kennen dan dien *Cicero*)? Het wil dat geen bedienaar van de godsdienst een huwelijk kerkelijk inzegene, wanneer het niet burgerlijk bevestigd is.

Twee woorden zullen genoeg zijn, om te betoogen, dat dit artikel alleen en uitsluitend tegen de Catholijken gerigt is. Wat is het huwelijk bij de Protestanten, wat is het bij de Catholijken? Bij de Protestanten is het genoeg dat men voor den ambtenaar van den burgerlijken Stand gehuwd zij, en het huwelijk is wettig. Of is er wel een Dominé in Nederland die aan zijne onderhoorigen zal durven zeggen: uwe kinderen zijn kerkelijk onecht, omdat gij niet voor de kerk gehuwd zijt. Het zal dus den Dominé vrij onverschillig zijn of een bruidspaar, na den voor de wet gesloten echt zich nogmaals in de kerk vertoont, om zijn huwelijk in te laten zegenen of niet, de kinderen zijn echt voor de wet, de Dominé leeft krachtens de wet, en daarmede *basta.* Anders is het bij de Catholijken gelegen; men moge voor de wet gehuwd zijn, uwe kinderen mogen voor de wet echt zijn, zoo gij het Sacrament (begrijpt gij wel het SACRAMENT?) des huwelijks niet ontvangen hebt, zijn uwe kinderen voor de kerk onecht, niet alleen zijn zij onecht, maar gij zelf leeft in eene verboden gemeenschap met den of de echtgonoot welke de wet u als wettig heeft toegekend. De exceptie van de gemengde huwelijken behoeven wij niet aan te roeren, wij spreken slechts over den regel.

Doch wij dwalen van ons onderwerp af: Men heeft hier den bedienaar der godsdienst willen treffen, die in strijd met art. 136 B. W. een huwelijk zouden ingezegend hebben, hetwelk niet burgerlijk voltrokken is. Maar waarheen kan dat art. 136 leiden, sedert de uitlegging, welke in art. 2 van den IV titel aan de godsdienstige plegtigheden gegeven is. Of zal een huwelijk door de bedienaren der godsdienst in een huis zonder openbaarheid gesloten, ook eene godsdienstige *plegtigheid* moeten heeten? Zoo ja, dan is art. 2 van den IVen titel daardoor reeds vervallen verklaard.

De haat is blind even als de liefde. Maar zoo ooit, heeft wel de *nederlandsche* haat tegen de godsdienst hier bewezen, dat hij blind is.

Wij staken hier onze beschouwingen over dit stuk, omdat wij haast hebben, aan het einde onzer beschouwingen over dit onderwerp te geraken en nu ten slotte tot den XVIen titel van het strafwetboek willen overgaan.

Die titel handelt over *misdaden en wanbedrijven tegen de zeden.* Onder de bezwarende omstandigheden welke deze misdaad volgens de wet kunnen vergezellen, zien wij weder de *leeraars of bedienaars van de godsdienst* aangehaald. Men ziet dat men in het strafwetboek de leeraars of bedienaars der godsdienst niet vergeten heeft. Mogt men zich hunner evenzeer herinneren wanneer het op vrijheid aankomt! Dat nu de wet hare magt late drukken op elken anderen stand welke in art. 7 wordt aangehaald, laten wij daar; maar wij vragen, wat heeft de wet in een leeraar of bedienaar der godsdienst te zien. Wie geeft aan de wet magt of bevoegdheid, een burger van den staat wanneer hij misdaan heeft, zwaarder te straffen, omdat hij leeraar of bedienaar der godsdienst is? Wat maakt het voor de wet of ik priester, dominé of schoenmaker ben, Ach ja het maakt veel, zeer veel: De ondervinding heeft het reeds geleerd, Maar mag dat wet heeten? Wat heeft de regering met de godsdienst te maken? Het leeraarsambt of de bediening der godsdienst is iets wat geheel buiten de regering is, trouwens men weigert het burgerlijk huwelijk niet aan eenen bedienaar der godsdienst, die toen hij zijne bediening aanvaardde, voor God de gelofte aflegde van zuiverheid. Maar de bedienaar van godsdienst moet in het *nederlandsche* wetboek alleen in aanmerking te komen wanneer het geldt de godsdienst te onderdrukken; maar wanneer hij zelf medewerkt om tegen de godsdienst wederspannig te zijn, dan ziet men in hem slechts den burger en geniet hij al de beneficien van dien.

Uit dat grondbeginsel is ook art. 9 geput, waarin aan den bedienaar der godsdienst, in geval van *misdaad of wanbedrijf tegen de zeden* alle weg tot rehabilitatie of herstelling wordt afgesneden, wijl hij, volgens dat artikel in dat geval de uitoefening van zijn beroep (?) voor altijd *wordt verboden.*

Als of de bedienaars van de godsdienst de magt tot uitoefening van hun beroep (?) van de *wet* ontvingen!

Wij zullen bij de beraadslagingen over al die artikelen van het strafwetboek zien, of de protestanten en de bedienaren hunner godsdienst nog iets meer zijn, dan de onderdanige dienaren en buigzame werktuigen eener heerschzuchtige regering. Want zoo zij in hunne leeraren en bedienaren der godsdienst nog de afgezanten Gods, de verkondigers van Gods en niet van der Regerings woord beschouwen, zullen voorzeker de vernederende bepalingen, in het Strafwetboek tegen die bedienaren vastgesteld, met eenparige verachting verworpen worden.

ZWITSERLAND.

Brieven uit Bern van den 9 melden dat de nota van Pruissen bij den President van den Landdag is ingekomen. Zij is naar men zegt de tekstuele wedergeving van die van Frankrijk.

Sir Stratford Canning heeft in den dag van den 9 eene bijeenkomst met den heer Ochsenbein ge-

had, deze heeft onmiddellijk de meerderheid van den Landdag in eene bijzondere vergadering opgeroepen.

Het voorloopig gouvernement van Lucern heeft op het voorbeeld van dat van Fryburg de goederen der leden van het voormalig gouvernement in beslag genomen. Deze leden zijn de heeren: Rod, Ruttiman van Lucern; Siegwart Muller van Oberkirch; C. E. Muller, L. de Sonnenberg, Jos. Zünd van Lucern; P. Thalmann van Entlibuch; Aloys Hautt van Lucern; Jos. Tchopp van Mauensie; Jos. Scherer, med. dr. van Hochdorf.

In Unterwald is de revolutie tot in Obwald doorgedrongen. De landamann Spichtig, die sedert een aantal jaren het welverdiende vertrouwen van zijne medeburgers genoot, is verpligt geworden zijn ontslag te nemen.

In Schwytz heeft de landsgemeinde van Einsiedeln de gemeentelijke overheden in een radikalen zin gewijzigd. Den 30 zou eene bijeenkomst der onderscheidene radikalen van het kanton gehouden worden. Maar het gouvernemene schijnt besloten te hebben de revolutionnaire akte, waarbij de radikale bevolking van Einsiedeln de overheid van het distrikt omver geworpen heeft, niet te erkennen.

— Een brief van de grenzen van Wallis, van den 6 december, behelst het volgende:

» St.-Maurice is steeds opgehoopt met federale troepen, bataillons der Waadtsche reserve, welke naar hunne haardsteden terugkeeren en Waadtsche vrijwilligers, die zich over hunne zegepraal verheugen en in de eetzalen der oude abdij zich goed doen, terwijl bijna al de religieuzen op de vlugt zijn. In gansch Neder-Wallis is geen enkel pastoor meer te vinden, alle zijn naar Savoye of naar de hooge valleijen, alwaar de sneeuw den overwinnaar belet hen te achtervolgen, gevlugt. De zusters van het klooster van Colombey, een der oudste kloosters van Europa en de meest geëerbiedigste van de catholijke wereld, hebben de vlugt genomen naar de Ursulinnen van Eridan in Savoye. De goederen dier religieuzen zullen, even als die der andere kloosters verbeurd verklaard geworden en gebezigd om de oorlogskosten te betalen en de hoofden van het Waadtsch radikalismus schadeloos te stellen.

» Het klooster van St Bernard en zijn gasthuis, door gansch Europa, hetwelk zijne monniken vereert en hunnen moed bewonderd, door Napoleon zelf vereerd en begiftigd, na den overtogt van den St. Bernardsberg door het leger, hetwelk te Marengo zegevierde, het klooster van St. Bernard zal geseculariseerd worden. Dit is de wil der duizend mannen, die zich te Sion, onder het voorzitterschap van Barman, het souverein gezag aangematigd hebben. Deze aanslag op den eigendom zal echter nog eenige hinderpalen ontmoeten; de St. Bernard bezit uitgestrekte eigendommen in de staten van den koning van Sardinie.»

— Uit Neuchatel schrijft men van den 9 december.

» Het kanton Neuchatel is het eenige dat nog eenige ongerustheid aan het zegevierend radikalismus inboezemt; daarin ook stelt de behoudende partij hare hoop terwijl de revolutionnairen daartegen al hunne woede wenden. Dagelijks wordt ons gouvernement door de radikale bladen voorgesteld aan de allesvernielende hartstogten, welke door de ongerijmdste misdaden uit te vinden en ten laste te leggen, de bevolking van ons kanton tegen het gouvernement gaande worden gemaakt.

» De bondige nota van onzen souverein houdt hen nog veel tegen en belet hen eene gewapende inneming uit te lokken; maar zal die vrees hen altijd terug houden? Ja, indien Europa met kracht de bekendmaking handhaaft, welke drie mogendheden reeds hebben toegezonden en indien, naar wij hopen, Neuchatel gekozen wordt tot het houden van het congres. Neen, indien men voor de *faits accomplis* stil staat en de landdag geoordeeld wordt vrij te zijn om de zwitsersche kwestie naar zijn goedvinden te eindigen.

» Men verzekert ons echter dat Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen, van de toestemming van Rusland verzekerd, hunne vertegenwoordigers naar hier zullen zenden en de noodige maatregelen verhaasten om de door haar gewaarborgde onschendbaarheid van het eedgenootschappelijk verbond te handhaven.

» Wij zijn op dit oogenblik het eenige punt van Zwitserland, dat eenige veiligheid oplevert. Ook vult onze stad zich dagelijks met bannelingen, die er eene schuilplaats tegen de vervolgingen der radikalen hopen te vinden. Officieren van den Sonderbund, verjaagde priesters, religienzen die *ten eeuwigen dage* verbannen zijn, Zusters van Liefde, in een woord, alles wat door het radikalismus getroffen is geworden, komt herwaarts toegesneld. Wij hebben thans binnen onze stad een groot getal leden van gouvernementen der kleine kantons, wier goederen verbeurd verklaard zijn; den ondergang niet kunnende vermijden, hopen zij hier den dood te outkomen.

» Inmiddels laat de landdag, voor hetgeen Neuchatel betreft, verklaren dat hij handelen zal, zoo als hij gehandeld zou hebben, indien de nota van Pruissen niet ingekomen ware. »De beste maatregel komt hem voor de onmiddellijke inbezitneming te zijn.

» De landdag zal over deze zaak een vertoog opstellen en het aan al de Europeesche kabinetten zenden, tevens dezer aandacht op de militaire magt, waarover Zwitserland beschikken kan, vestigende.

DUITSCHLAND.

Uit Weenen schrijft men aan de *Augsb. Zeit.* van den 6 december, dat twee regementen bevel hebben ontvangen, zich onmiddellijk op weg naar Italie te begeven.

— Het nieuw beijersch kabinet is op de volgende grondslagen gevestigd: Scheiding der justitie van de administratie, mondelingsche behandeling en openbaarheid der regtsplegingen, doch zonder jury; afschaffing der censuur voor de binnenlandsche aangelegenheden; vermeerdering van inkomen voor de ambtenaren van minderen rang; daarstelling van groote stapelplaatsen van koren, bespoediging der werken aan de ijzerwegen.

ENGELAND.

LONDEN 11 december. Heden hebben de ministers een kabinetsraad gehouden.

— Brieven uit Dublin melden dat de onderkoning van Ierland gevaarlijk ziek is.

— Het gerucht waartoe de reis van lord Minto naar Rome aanleiding heeft gegeven, was in de zitting van het Lagerhuis van gisteren het voorwerp van eene interpellatie van sir Robert Inglis aan den minister van buitenlandsche zaken. Ziehier volgens de *Times* de woorden der interpellatie en van het antwoord van lord Palmerston:

Sir R. Inglis: Het is eene algemeene bekende zaak, dat een lid van het kabinet, geheim zegelbewaarder, eenigen tijd te Rome heeft doorgebragt en in die stad het gerucht geloopen heeft dat door den edelen lord, namens H. M. eene overeenkomst gesloten is met eenige autoriteiten van den zetel van Rome, rakende de herstelling van de diplomatieke betrekkingen tusschen de twee gouvernementen. Ik zal den edelen lord, die aan het hoofd van het Foreign-Office geplaatst is, vragen of dit gerucht al dan niet gegrond is.

Lord Palmerston. Een ieder weet dat de graaf de Minto, lord van het geheim zegel, zich over eenige weken naar Rome begeven heeft; maar hij is met geen officieel karakter hoegenaamd bekleed; hij heeft noch volmagt noch instructie om eenige overeenkomst te sluiten en is in geenen deele bij dat hof geaccrediteerd. Mijn geëerde vriend zal hier uit zien, dat het gerucht, waarop hij gedoeld heeft, geen grond hoegenaamd heeft.

Ik behoef niet te zeggen, dat zoo lang er in iemands geest twijfel mogt bestaan over de wettelijkheid van diplomatieke betrekkingen met Rome, het gouvernement van Hare Majesteit te veel eerbied voor de wet heeft, om iets te doen wat als eene overtreding dier wet zou kunnen beschouwd worden. Ik vermeen dat degenen, die zich met deze zaak bezig gehouden hebben, weten dat de twijfel vooral ontstaat uit de verklaring van het woord gemeenschap, wijl de wet zegt dat de kroon in geen opzigt met het hof van Rome in gemeenschap mag staan. Er is twijfel of het woord *gemeenschap* in den zuiver godsdienstigen zin moet opgenomen worden, of zich ook tot op de diplomatieke betrekkingen uitstrekt. Ik ben thans niet geroepen de vraag der uitlegging te behandelen; in mijne oogen is deze allerduidelijkst; maar, tot zoo lang het Parlement dien twijfel opgeheven heeft, kan ik aan mijn geachten vriend en aan de Kamer de verzekering geven, dat het gouvernement van Z. M. geen enkelen stap zal doen, welke als eene overtreding der wet zou kunnen beschouwd worden.

In diezelfde zitting heeft de Kamer in comité-generaal de beraadslagingen over de beteugelings wet tegen Ierland aangevangen. De heer John O'Connell heeft op art. 1 een amendement voorgesteld, om de toepassing der wet te beperken tot op die distrikten waar onlusten en beweging heerschen. Dit amendement is met 203 stemmen tegen 4 verworpen. De andere amendementen door O'Connell en F. O'Connor voorgesteld, zijn zonder stemming afgewezen. De onderscheidene artikelen der wet zijn achtervolgens aangenomen, benevens een additionneel artikel, door den heer Baines voorgesteld, bepalende dat ingeval de daders van moord of poging tot moord niet achterhaald konden worden, de medepligtigen geoordeeld en gestraft konde worden.

Heden heeft de Kamer het rapport over de wet ontvangen en is de derde lezing op aanstaanden maandag bepaald.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 december. Men verzekert dat de minister van buitenlandsche zaken zich jegens Oostenrijk verbonden had nopens eene interventie in Zwitserland. Volgens het gemaakt plan zou Frankrijk 40,000 man langs de grenzen plaatsen en Oostenrijk zou 80,000 man langs den Voralberg, Tyrol en Lombardije verdeelen. Dit ontwerp ondervond eene hevige tegenkanting toen het in den ministerraad in beraadslaging kwam. Een hooge invloed heeft het *veto* daartegen uitgesproken en werd krachtdadig door de heeren Dumon en Duchatel ondersteund. Verpligt toe te geven heeft de heer Guizot eenen wrok mede naar huis genomen welke men onverzoenlijk noemt. De laatste tijding uit Londen, welke hem eene tweede teleurstelling kwam aanbrengen, heeft zijne verbittering ten top doen stijgen.

— In de *Semaine* leest men: Men spreekt zacht over een lang en geheim bezoek, hetwelk een edele hertog, oud-minister van Lodewijk XVIII en [illegible] gunsteling onlangs bij den heer Teste afgelegd zou hebben. De ex-president van het hof van Cassatie en de vertrouweling der geheimen van het oude hof hebben drie uren in een *tête à-tête* doorgebragt. Welke kan de oorzaak geweest zijn dier bijeenkomst tusschen de vervallene en de staande magt? Men veroorlooft zich deswege gissingen, welke niet mogen bekend gemaakt worden; zeker schijnt het intusschen te zijn, dat sedert dien tijd de toestand des gevangenen hem veel dragelijker voorkomt en dat hij de hoop — anderen zeggen de zekerheid — heeft, dat hij den straftijd, welke hij anders in een centraal tuchthuis zou moeten doorbrengen, indien aan al de vorderingen der wet voldaan werd, te Parijs eindigen zal. Men spreekt [illegible]

van vele onbeduidende brieven, welke de ex-minister van Openbare Werken zou afgegeven hebben, om de kleine ruimte, welke hem tot gevangenis aangewezen is, niet nutteloos op te vullen.

— De heer Maillardoz, gewezen opperbevelhebber der troepen van het kanton Fryburg, heeft aan de *Union monarchique* een langen brief ter zijner verdediging geschreven, waarvan het slot aldus luidt:

» Men moge mij gispen omdat ik geene expeditien eenige uren buiten mijne linie ondernomen heb; maar in de omstandigheden, waarin ik mij bevond, zag ik daarin meer stellige nadeelen dan wisselvallige voordeelen; en het is heden klaar bewezen dat Lucern, hetwelk reeds den 4 november zeide tot den aanval gereed te zijn, geene beweging heeft gemaakt, dan op denzelfden dag, toen men op een afstand van 24 uren van daar, Fryburg aanviel; dat Wallis zich in het geheel niet bewogen heeft en dat Fryburg, door zijne bondgenooten verlaten, aan zijne eigene krachten overgegeven, op de eene of andere wijze, de wet van den sterkste moest ondergaan.

» Zoo de geschiedenis mij het verwijt toewerpt, dat ik niet als een wanhopige gehandeld heb, door het kanton, de stad en de bevolking op te offeren, zal zij welligt eerder aan het gouvernement het verwijt doen dat het het kanton in eenen oorlog gedompeld heeft, welke het niet konde volhouden; maar wat dit betreft — de hemel behoede dat ik de staatsraad beschuldige! hij is geleid geworden door beschouwingen van te verheven aard om ze hier te behandelen.

» Dit gezag heeft voorzeker noch verraad gepleegd noch het het hoofd verloren; zijn misslag even als de mijne is, van eerst op het laatste oogenblik ingezien te hebben, dat hetgeen wij ondernomen hadden, onze krachten te boven ging.

BELGIE.

BRUSSEL 13 december. De baron de Knyff, voormalig directeur der policie onder het gouvernement der Nederlanden, is alhier overleden.

NEDERLAND.

'sHERTOGENBOSCH 15 december.

In de *Burger* van woensdag den 8 december ll. troffen wij eeu ingezonden stuk van *een vriend van regt en billijkheid* waarin men zich beklaagt over het grievend onregt den catholijken aangedaan. Met genoegen zagen wij daardoor dat *de Burger* in zoo ver de echt liberale grondbeginselen is toegedaan, dat hij zich bereid toont het onregt te bestrijden waar het zich ook moge voordoen. Inderdaad: indien al de zich noemende liberale bladen de overtuiging wilden omhelzen, dat er geene ware vrijheid bestaan kan, dáár waar een gedeelte der ingezetenen door een ander gedeelte onderdrukt wordt, indien zij, in plaats van door hunne onwaardige smaadwoorden op de Catholijke Kerk en de Catholijken met de Catholijken wilden medewerken om de ware vrijheid te bekomen, zou er nog hoop zijn voor de zegepraal van het liberalismus; doch de meesten zien dit niet in, of willen het niet inzien. Het volgende nemen wij uit dat ingezonden stuk over, als een bewijs hoe *burgerlijk verdraagzaam* de Catholijken bij ons te lande steeds behandeld worden.

» Gaan wij nu over tot andere grieven, den Roomsch Katholijken aangedaan, zoo zal immers hunne verdraagzaamheid boven alles uitblinken, wanneer wij in aanmerking nemen dat de Roomsch Katholijke zonneklaar wordt teruggestooten bij het begeven van posten en bedieningen: dit bestaat niet alleen bij de Lands regering, neen, wat meer is, doorstralend ook bij de stedelijke regeringen enz. Wil men er het bewijs van, men neme dan tot overtuiging de regering der stad Leijden.

» Wanneer men nagaat dat genoemde stad eene bevolking telt van 40,000 zielen, waaronder zich 14,000 Roomsch Katholijke bevinden, en stelt zich voor den geest van af het hoofd, burgemeester en wethouders, alle ambtenaren op het stadhuis, zoo rekenkamer als stedelijke ontvanger, enz., zoo treft men onder dezen er niet *een* Roomsch Katholijke aan.

»Verplaatsen wij ons naar het stedelijk kantoor van het gemaal en geslagt, dan vinden wij een hoofd-ontvanger, een boekhouder en vijf klerken of commiesen, te zamen *zeven* (zegge zeven) personen, allen ten laste van den accijns; van dat armzalig gemaal en geslagt. Maar er valt hier nog eene andere vraag te doen; boven en behalve deze grieven; sinds wanneer en door wien zou eene stedelijke regering, die met het beheer der algemeene kas van de ingezetenen belast is, geautoriseerd zijn, om aan ambtenaren, die reeds het tractement van ƒ800 is toegestaan, eene toelage van ƒ500, ƒ400 en ƒ300 uit gemelde kas der ingezetenen uit te reiken? en wel onder voorwendsel van buitengewone diensten? Zoo deze toelagen uit die kas worden versterkt, zijn het die penningen, waaraan nog het zweet van den burger kleeft, ja van de opbrengst dier voorwerpen van belasting, die 1°. door den lande en 2°. door de stedelijke heffing zoo grovelijk, knellend en drukkend zijn bezwaard. — de eerste levensbehoeften, die de bewoner der schamele hut niet ontberen kan, ja, zoodat zelfs de onschuldige zuigeling, door die hooge opwinding van belasting, moet lijden. Wil men zich overtuigen van deze daadzaken, men neme dan de maandelijksche tractementsstaten, waarop die toelagen worden uitgereikt, en wij twijfelen niet of zij zullen daarop voorkomen. Geen wonder dan dat men tegen de openbaarheid der stedelijke regeringen opkome. Wij zullen ons voor het oogenblik omtrent die grieven niet verder uitlaten en keeren naar ons beginsel terug. En zoo wij dan vervolgens onze oogen wenden naar alle verdere inrigtingen der stad, dan vinden wij, om kort te gaan, niet één Roomsch Katholijk, die eene fatsoenlijke betrekking bekleedt, maar allen Protestanten.»

— Bij besluit van den 4 december heeft Zijne Majesteit tot lid der commissie van onderwijs en schoolopziener in de eerste afdeeling van het eerste district van Noord Braband, ter vervanging van wijlen jonkh. mr. D. Bowier, benoemd jonkh. mr. J. B. Verheijen.

— Wij kunnen thans met zekerheid melden dat Mgr. Vrancken, bisschop van Colophon, bepaaldelijk den 15 dezer naar Batavia zal afreizen: Z. Hoogw. zal zich met de hem vergezellende geestelijken, Rotterdam naar Londen inschepen, van daar per spoortrein naar Southampton reizen en daar naar Alexandrie scheep gaan. Uit Egypte zal de kerkvoogd zich over de landengte van Suez naar zijnen post begeven. In 40 dagen zal hij ter plaatse zijner bestemming aangekomen zijn.

Mgr. Vrancken heeft zijn laatste afscheid van zijne familie en de geestelijkheid van Maastricht genomen. Den 9 heeft Z. Hoogw. die stad verlaten om zich naar Sittard te begeven, van waar hij nog afscheid zal gaan nemen van Mgr. Paredis, bisschop van Hirene te Roermonde.

Mgr. Joannes-Maria Vrancken vertrekt blijmoedig naar Indie; hij denkt aan niets anders dan de hem opgelegde taak en gaat die met ijver vervullen; zich gelukkig achtende zijne dagen te wijden om het evangelie te verkondigen in die verafgelegene landen en in eene landstreek waar zooveel behoefte aan godsdienstige hulp is. (*J. d. L.*)

— Heden (13) namiddag ten twee ure arriveerde te Rotterdam van Venlo, met de stoomboot *de Maas*, monseigneur P. M. Vrancken, bisschop van Colophon *in partibus infidelium*, administrator-apostolicus van Nederlandsch Oost Indie, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., vergezeld van de zeer eerwaarde heeren J. Lijnen en A. C. Claessens, priesters-missionarissen, die zich na alvorens 's Gravenhage bezocht te hebben, aanstaanden woensdag, den 15 dezer, per stoomboot naar Londen, en verder naar Southampton zullen begeven, om zich daar naar Alexandrië in te schepen en zoo de reis naar Batavia voort te zetten. (*N. R. C.*)

— Dezer dagen heeft de Hooge Raad, burgerlijke kamer, een belangrijk arrest gewezen, omtrent het regt verstand van art. 23 der zegelwet van 3 october 1843 (*Staatsblad* n°. 47). De regtbank te Amsterdam had geoordeeld, dat het tijdschrift *de Wespen*, noch wat de verschillende nummers, noch wat de verschillende deelen betreft, aan eenige tijdbepaling was verbonden, en alzoo niet kon gerangschikt worden onder de periodieke werken of tijdschriften, onderworpen aan het zegelregt. Tegen die beslissing heeft het bestuur cassatie doen aanteekenen, vermeenende dat hier schending bestond van de art. 22, 2 en 31 der gemelde wet, als zouden de woorden *periodieke werken* of *tijdschriften* in de wet staan opgenomen, in onderscheiding tegenover boekwerken, welke niet aan zegel onderworpen zijn.

De meening is bij pleidooi bestreden door mr. D. Donker Curtius voor den verweerder en verdedigd door mr. Faber van Riemsdijk voor het eischend bestuur. De Hooge Raad heeft het beroep in cassatie *verworpen*, en dus het vonnis der regtbank gehandhaafd bij de volgende overwegingen:

O., dat bij art. 23 der wet van 3 oct. 1843 (*Staatsblad* n°. 43), waarvan voornamelijk de schending wordt beweerd, het zegelregt in verschil wel is gelegd op tijdschriften en periodieke werken, maar dat daarbij geenszins is gedefinieerd, wat daardoor moet worden verstaan, en dat zulks alzoo, naar den aard en den tijd, waarop dergelijke geschriften uitkomen, 't zij bij de maand, de week of den dag, is overgelaten aan het oordeel des regters;

O., dat *in casu* bij het beklaagde vonnis *in facto* uitgemaakt is, dat de uitgave van het geschrift *de Wespen*, hetwelk in boekdeelen wordt vervat, doch bij afleveringen wordt uitgegeven, noch wat de verschillende deelen betreft, aan eenige tijdsbepaling verbonden is, zoo als zulks blijkt uit het eerste deel en uit de vier nummers van het tweede deel, waarover het geschil is;

O., dat, vermits intusschen een der kenmerken van een tijdschrift of periodiek geschrift is, de uitgave op bepaalde tijden, het zij maanden, weken of dagen, en daaronder geenszins kunnen worden gerangschikt uitgaven van boekdeelen, ook al geschieden die bij opvolgende afdeelingen of afleveringen op onbepaalde tijden, en zonder verbindtenis des schrijvers deswege, mitsdien, door deze opvatting der zaak bij het beklaagde vonnis, noch art. 23 der wet in verschil, noch in verband daarmede eenige andere ingeroepene artikelen dezer wet, zijn geschonden, daar de regter, bij gemis van andere definitie in de wet zelve, aldus de wetsbepaling in den beperkten zin heeft opgevat, welke daaraan naar het dagelijksche gebruik alleen toekomt en die vooral in belastings-wetten, bij gebrek van andere duidelijke bepaling en ruimere aanwijzing, niet moet worden geëxtendeerd.

'S HAGE, 13 december. Gisteren en heden zijn op het paleis des Konings Kabinetsraden gehouden die vrij lang geduurd hebben, hetwelk vooral met dien van heden het geval was.

— Men verneemt dat de aannemer van de Hervormde Kerk te Apeldoorn, van wiens geding vroeger is melding gemaakt, thans eene nieuwe vordering tegen de erfgenamen van Z. M. de Graaf van Nassau heeft ingesteld tot uitbetaling der sommen, besteed aan de vermeerdering van dagloonen en bouwstoffen, welke zijn vereischt geworden en voorts tot schadevergoeding voor eigendunkelijke

naasting van materialen. De sommen deswege geëischt, beloopen omstreeks *f* 81,000 boven en behalve de interessen tegen 6 pct. en de kosten van het regtsgeding.

— Bij het overlezen van de lijst van verheffingen tot ridder, niet bij gelegenheid van verdienstelijke daden, maar bij die van St. Nicolaas en 's Konings verjaardag, moet het opvallen, dat zich niet één Zwollenaar onder de gelukkigen bevindt. Wij zijn er ver af van die belooning voor de verdienstelijke mannen onder onze stadgenooten noodig te oordeelen, men berekent hier de verdiensten naar een anderen maatstaf dan naar een lintje; maar raken er heel het spoor door bijster, als wij uit de lijst willen opmaken, welken maatstaf ons gouvernement daarbij volgt. Zoo werden b. v. de mannen, die bij de betreurenswaardige oploopen te Leeuwarden en Groningen het vuur op de verdwaalde menigte gekommandeerd, en alzoo *door het storten van bloed* de rust bewaard hebben, tot ridder geslagen; maar ook in onze stad vlogen de vonken van onrust op, en dreigend pakten zich de digte drommen op markt en belendende straten opeen. Wij weten niet, wat er toe behoort om de gewapende magt te bevelen op eene jouwende menigte te schieten, maar wij gelooven, dat er moed toe behoort om alleen tegen het morrend volk over te staan, den belhamel met eigen handen uit den hoop te halen, het ontzag der overheid te handhaven zonder door vertoon der militaire magt te dreigen, nog te tergen. Zoo heeft de heer van Heemstede Obelt, de commissaris van policie te Zwolle, *zonder het storten van bloed*, de rust bewaart, en algemeen was de lof, welken regenten en burgerij hem daarvoor hebben toegebragt. Misschien rekent het gouvernement, hetwelk met het beleidvol en kloekmoedig gedrag van den Zwolschen commissaris van policie zeer goed is bekend gemaakt, dat de vrijwillig toegebragte hulde voldoende belooning is voor wezenlijk verdienstelijke daden, en dat daarom het ridderkruis, hoofdzakelijk voor diegenen moet bewaard word-n, die anders het genoegen van eenige onderscheiding te genieten niet zouden kennen.

(*Overijssel.*

LATERE BERIGTEN.

Den 26 november heeft de Paus den Senaat van Rome in een bijzonder gehoor ontvangen. De voorzitter Corsini heeft eene toespraak voor Z. H. gehouden, welke door meest vertrouwen ademende woorden van den H. Vader beantwoord werd.

Het bevestigt zich dat te Palermo onlusten hebben plaats gehad: doch door de overdrevene geruchten, welke daarover verspreid zijn, is het nog uiterst moeijelijk de ware strekking er van te bepalen.

De commissie der Zeven heeft zich in den oehtend van den 9n met de zaak van Neuchatel bezig gehouden, doch hare leden zijn het, omtrent de te nemen maatregelen niet eens geworden; eenigen wilden Neuchatel slechts eene boete opleggen, anderen waren voor eene militaire bezetting.

De oostelijke kantons waren het meest tegen dezen laatsten maatregel gestemd omdat zij de belemmeringen, welke de koning van Pruissen tegen den handel dier kantons zou kunnen in den weg leggen, vreesden.

Overigens is de kwestie slechts verdaagd en zal hervat worden wanneer de afgevaardigden der overwonnen kantons ten landdage zullen verschenen zijn.

Het schijnt dat de zaken in het kanton Lucern niet naar den zin der radikalen gaan. Het voorloopig gouvernement heeft zich, even als dat van Fryburg, in de noodzakelijkheid gezien eene proclamatie uittevaardigen, om tot rust te vermanen.

De hertogin weduwe van Orleans is ernstig ongesteld.

De broeder van den koning van Napels, prins van Syracusa, is te Marseille aangekomen en heeft dadelijk de reis naar Parijs voortgezet. Daar de prins nog maar zeer onlangs Frankrijk bezocht heeft, wordt deze nieuwe reis algemeen aan staatkundige redenen toegeschreven.

Advertentien.

Op de schoonste gelegen plaats te **CUYK**, aan de Groote Straat, is

UIT DE HAND TE KOOP:

Een HUIS, voorzien van vier Kamers, een Kelderkeuken, een Provisiekelder, een Pomp en Waschhuisje, eene Schuur mede tot Stalling ingerigt, Moestuin enz. Het huis bevat mede drie Bovenkamers en extra schoone Zolder en Vliering.

Te aanvaarden met *Mei* 1848.

De Notaris *H. JISKOOT*, gevestigd te *Veen*, arrondissement *'s Bosch*, zal voor den Curator in het faillissement van *CORNELIS GERRITSZOON SCHREUDERS*, te *Veen*, op Woensdag den 22 December 1847, provisioneel en op Woensdag den 29 December 1847, beiden des voormiddags ten *elf* ure, in het Regthuis te *Veen*, finaal verkoopen:

EEN WOONHUIS,

ACHTERHUIS; TUIN EN ERVE,

groot 14 roeden, 87 ellen, staande en gelegen te *Veen* voornoemd.

De Notaris *H. JISKOOT*, gevestigd te *Veen*, zal voor zijnen lastgever, op Dingsdag den 21 December 1847 provisioneel en op Dingsdag den 4 Januarij 1848, beiden des voormiddags ten *elf* ure, ten herberge van den Heer *VAN EIJK*, te *Heusden*, finaal verkoopen:

EENE GRUTTERIJ,

met de zich daarin bevindende

GRAAN-ROSMOLEN, EST

en alle verdere tot de GRUTTERIJ benoodigde GEREEDSCHAPPEN, voorts PAARDENSTAL, BERGPLAATSEN, ERVEN en OPENPLAATS, met eene WOONHUIZING daarbij gehoorende, staande op de groote markt, mitsgaders nog twee WOONHUIZEN en ERVEN, alles staande en gelegen binnen de stad *Heusden*, alsmede een perceel WEILAND groot 97 roeden, 10 ellen, onder *Oud-Heusden* gelegen.

*** Een **Secondant**, van de Roomsch Catholijke Godsdienst, oud 21 jaar, hebbende den derden rang, van goede getuigschriften voorzien, in staat behulpzaam te zijn in het geven van onderwijs in de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, enz. zag zich gaarne tegen 1e Januarij geplaatst. Belanghebbende adresseren zich, brieven *franco* onder letter Z. aan het bureau van dit Blad.

Bekendmaking.

Men vraagt in de gemeente *Oss*, Provincie *Noord Braband*, ter bediening van den Armen, tegen eene vaste Jaarwedde, een **MEDICINAE DOCTOR.** Diegenen welke hiertoe genegen zijn worden verzocht zich binnen veertien dagen na dato dezes, in persoon, of bij *gefrankeerde* brieven aan te melden bij het hoofd van het Plaatselijk Bestuur te *Oss*.

Oss den 15 *December* 1847.

Het plaatselijk Bestuur van *Oss*.
A. VAN DER STEEN, *Vt.*
Ter Ordonantie van hetzelve
J. VAN GHERT, *Secretaris.*

LET WEL!

3500 GULDENS,

zijn te plaatsen tegen 3½ of 4 pCt. als eerste Hypotheek op Soliede Panden, bestaande in Wei- en Bouwland. Adres met *franco* brieven onder Letter *K.* aan *L. VEERMAN* te *Heusden*.

*** De Boekhandelaar *J. R. VAN ROSSUM*, te *Utrecht*, geeft heden uit en verzend alom:

VOLKS-

ALMANAK,

voor

Roomsch-Catholijken,

voor het jaar

1 8 4 8.

ACHTTIENDE JAARGANG.

Inhoud:

Jaartellingen en Feestdagen; — Kalender, Feesten Heilige dagen, — Kerkelijk Bestuur in Nederland en deszelfs Kolonien; — Koninklijk Huis; — Vertrek uren van den Rijn- en Hollandsche Spoortreinen.

MENGELWERK.

Godfried van Bouillon, — Episode uit Namen, — De Missionaris; — Aan Maria; — Lizas, — De Diefstal uit Liefdadigheid; — De twee Broeders; — De Abt de la Salle; — Lofwaardige Haldelwijze; — Pius IX en de Gevangene; — Een Keizerlijk Geschenk; — De droeve Maagd; — Het Kind aan zijne Rozen; — Volks-Hymne op Pius IX — De Militaire Commissie; — Schoone Gezegden; — Anecdoten.

Prijs 35 Cents.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Maandag en Dingsdag 13 en 14 december.

ROGGE *f* 6.85, *f* 7.25 a *f* 7.[illegible]

BOEKWEIT *f* 5.50 a *f* 6,65 *f* [illegible]

HAVER *f* 2,85 *f* 3,40.

EINDHOVEN, den 14 December 1847.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Een Nederlandsch mud Rogge . . .	*f* 6.68.
— — — Boekweit . .	*f* 6.20.
— — — Haver	*f* 3.00.
— — Pond Roggebrood. .	*f* 0.09.
— — — Boter . . .	*f* 0.34.

Beursprijs der Romeinsche Effecten.

Brussel, 13 dec.	Leening 1831	—	—
Parys 13 dec.	»	97	—
Antw. 13 dec.	»	97½	—
	Rom. Certif.	93	—

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te Grave en van de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE BOVEN AP.		GEWASSEN.	GEVALLEN.	DIEZE TE 'S BOSCH. BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN.	GEVALLEN.
Dec.	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
13	8	68	«	36	»	»	»	»	»	»
14	8	26	»	42	»	»	0	38	»	8
15	»	»	«		»	»	0	53	»	15
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rhijn te Keulen, den 11 December 9 voet 11 duim.

Ter Drukkerij van D. A. V. DE ROOY.